

Štátny pedagogický ústav v Bratislave

Tematický plán dopravnej výchovy žiakov základných škôl na detských dopravných ihriskách

Bratislava marec 2006

PaedDr. Ján Ladányi

Upravené podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 9/2009 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Február 2012

Tematický plán dopravnej výchovy žiakov základných škôl na detských dopravných ihriskách

Úvod

Učebné osnovy dopravnej výchovy pre základné školy obsahujú učivo dopravnej výchovy v jednotlivých predmetoch (napríklad: prvouka, pracovné vyučovanie, vlastiveda, ochrana človeka a prírody) v rôznych ročníkoch tak, aby žiaci zvládli základné pravidlá pre chodcov najneskôr do 3. ročníka a od štvrtého aj pravidlá pre cyklistov.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov stanovuje cyklistom minimálny vek pre samostatnú jazdu na cestách. Osoba mladšia ako 10 rokov smie na ceste s výnimkou cestičky pre cyklistov, poľnej cesty, lesnej cesty a obytnej zóny jazdiť na bicykli len pod dohľadom osoby staršej ako 15 rokov, ktorá je dostatočne spôsobilá, aby na ňu riadne dozrela. Tento vek väčšina žiakov dosahuje v 4. ročníku základnej školy. V ďalších ustanoveniach zákona sa stanovujú i ďalšie podmienky ako napríklad dostatočná telesná a duševná spôsobilosť, v potrebnom rozsahu ovládanie jazdy na bicykli (riadenie vozidla) a ovládanie predpisov o prevádzke na pozemných komunikáciách. Splnenie uvedených podmienok však žiadny cyklista v zmysle zákona nemusí preukázať dokladom o absolvovaní príslušnej skúšky.

Vláda Slovenskej republiky na svojom 111. rokovaní dňa 1. decembra 2004 uznesením č. 1162 schválila zriadenie Rady vlády Slovenskej republiky pre bezpečnosť cestnej premávky. Zároveň uložila ministrom dopravy, pôšt a telekomunikácií v spolupráci s ministrom vnútra, ministrom obrany, podpredsedom vlády a ministrom spravodlivosti, ministrom školstva, ministrom zdravotníctva, ministrom životného prostredia, ministrom výstavby a regionálneho rozvoja vypracovať a predložiť na rokovaní vlády Národný plán na zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky na II. polrok 2005. Uvedený materiál bol prerokovaný a schválený vládou Slovenskej republiky na jej 132. rokovaní dňa 18.5. 2005. Súčasťou koncepcie rozvoja dopravných ihrísk vrátane možnosti ich aktivácie s ohľadom na Národný plán na zvýšenie bezpečnosti cestnej premávky na II. polrok 2005 s výhľadom do roku 2010 je aj vypracovanie tematického plánu dopravnej výchovy žiakov základných škôl na detských dopravných ihriskách (ďalej len „DDI“).

Výchova a vzdelávanie v oblasti zvyšovania bezpečnosti v premávke na pozemných komunikáciách (ďalej len „dopravná výchova“) a realizácia praktického výcviku žiakov základných škôl (ďalej len „praktický výcvik žiakov“) na DDI sa tak stáva veľmi dôležitou súčasťou výchovy a vzdelávania na základných školách.

I. Obsah práce na DDI

1. ročník základnej školy

Počet vyučovacích hodín: 1 hodina dopravnej výchovy a 2 – 3 hodiny praktického výcviku žiakov v školskom roku. Pri praktickom precvičovaní získaných vedomostí a simulovaných situácií na DDI je vhodné zabezpečiť prítomnosť dopravného policajta.

Obsah dopravnej výchovy tvoria základné pravidlá cestnej premávky pre chodcov v zmysle zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 9/2009 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Chodci

§ 52 zákona

(1) Chodec je povinný používať predovšetkým chodník. Po chodníku sa chodí vpravo. Tam, kde chodník nie je alebo kde je neschodný, chodí sa po ľavej krajnici, tam, kde nie je krajnica alebo kde je krajnica neschodná, chodí sa čo najbližšie pri ľavom okraji vozovky. To platí aj pre chodca, ktorý nesie predmet, ktorým by mohol ohroziť premávku na chodníku alebo na krajnici.

(2) Iní účastníci cestnej premávky než chodci nesmú chodník používať, to neplatí ak dopravnou značkou alebo dopravným zariadením je určené inak alebo ak ide o zastavenie alebo státie vozidla, pri ktorom ostane voľná šírka chodníka najmenej 1,5 m okrem zóny s dopravným obmedzením spočívajúcim v zákaze zastavenia alebo státia a zóny s plateným alebo regulovaným státím.

(3) Chodci smú ísť po krajnici alebo po okraji vozovky najviac dvaja vedľa seba, ak tým, najmä za zníženej viditeľnosti alebo za zvýšenej premávky neohrozia alebo neobmedzia cestnú premávku; to neplatí pre osoby, ktoré sa pohybujú po krajnici alebo po okraji vozovky na lyžiach, korčuliach alebo na obdobnom športovom vybavení, ktoré sa môžu pohybovať len v rade za sebou. Za zníženej viditeľnosti mimo obce musí mať chodec idúci po krajnici alebo po okraji vozovky na sebe viditeľne umiestnené reflexné prvky alebo oblečený reflexný bezpečnostný odev.

(4) Osoba so zdravotným postihnutím, ktorá sa pohybuje pomocou ručného alebo motorového vozíka určeného pre ňu, smie používať ktorúkoľvek krajnicu alebo ktorýkoľvek okraj vozovky; ak použije chodník, nesmie prekročiť rýchlosť chôdze.

(5) Osoba, ktorá sa pohybuje po chodníku na lyžiach, korčuliach alebo na obdobnom športovom vybavení, smie používať pravú stranu chodníka, pričom nesmie ohroziť ani obmedziť ostatné osoby používajúce chodník. Osoba, ktorá tlačí bicykel alebo motocykel, smie použiť chodník, len ak neohrozí ani neobmedzí chodcov; inak musí použiť pravú krajnicu alebo pravý okraj vozovky.

(6) Osoba, ktorá sa pohybuje po chodníku na lyžiach, korčuliach alebo na obdobnom športovom vybavení, je povinná sledovať situáciu v cestnej premávke a nesmie ohrozovať alebo obmedzovať iných účastníkov cestnej premávky. Ak je dopravnou značkou určená cestička pre osoby pohybujúce sa na športovom vybavení, tieto osoby sú povinné takúto cestičku použiť.

§ 53 zákona

(1) Pri prechádzaní cez cestu je chodec povinný prednostne použiť priechod pre chodcov, nadchod alebo podchod. Na priechode pre chodcov sa chodí vpravo. Chodec nesmie vstupovať na vozovku, ak prichádza vozidlo s právom prednostnej jazdy; ak sa chodec nachádza na vozovke, musí takémuto vozidlu bez meškania uvoľniť priestor na prejazd. Chodec je povinný umožniť električke plynulý prejazd.

(2) Chodci, ktorí prechádzajú cez priechod pre chodcov, musia brať ohľad na vodičov prichádzajúcich vozidiel najmä tým, že neprechádzajú jednotlivo, ale v skupinách. To platí aj voči vodičom odbočujúcim na cestu, cez ktorú chodci prechádzajú. Chodec nesmie vstupovať na vozovku, a to ani pri použití priechodu pre chodcov, ak vzhľadom na rýchlosť a vzdialenosť prichádzajúcich vozidiel nemôže cez vozovku bezpečne prejsť. Iným účastníkom cestnej premávky ako chodcom je používanie priechodu pre chodcov zakázané.

(3) Mimo priechodu pre chodcov sa smie cez vozovku prechádzať len kolmo na jej os. Chodci smú prechádzať cez vozovku mimo priechodu pre chodcov, len ak s ohľadom na vzdialenosť a rýchlosť jazdy prichádzajúcich vozidiel nedomútia ich vodičov na zmenu smeru alebo rýchlosti jazdy.

(4) Pred vstupom na vozovku sa chodec musí presvedčiť, či tak môže urobiť bez nebezpečenstva, a len čo vstúpi na vozovku, nesmie sa tam bezdôvodne zdržiavať ani zastavovať. To platí na priechode pre chodcov i mimo neho. Chodec nesmie prekonávať zábradlie ani iné zábrany.

Dopravné značky a ich význam:

A 13
Priechod
pre chodcov

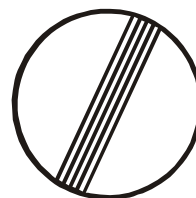
A 14
Chodci

A 15
Deti

B 13
Zákaz vstupu
chodcov

B 39
Koniec viacerých
zákazov

C 9

Cestička pre chodcov

C 12

Cestička pre vyznačených
užívateľov

C 13

Cestička pre vyznačených
užívateľov

IP 6

Priechod pre chodcov

Praktické precvičovanie získaných vedomostí v simulovanej situácii na DDI v roli chodcov:

- nácvik ako byť videný (deti sú menšie ako dospelí),

- nácvik bezpečnej vzdialenosti od prichádzajúceho vozidla,
- nácvik zorientovania sa v dopravnej situácii,
- chôdza po chodníku, chôdza po ceste,
- prechádzanie cez cestu na priechode pre chodcov/mimo priechodu,
- prechádzanie cez cestu na križovatke s prevádzkou riadenou svetelnými signálmi alebo pokynmi policajta,
- prechádzanie cez cestu na križovatke s neriadenou prevádzkou,
- iné podľa tematického plánu, ale aj uváženia vyučujúceho.

2. ročník základnej školy

Počet vyučovacích hodín: 1 hodina dopravnej výchovy a 2 – 3 hodiny praktického výcviku žiakov v školskom roku. Pri praktickom precvičovaní získaných vedomostí a simulovaných situácií na DDI navrhujeme zabezpečiť prítomnosť dopravného policajta.

Obsah výchovnej práce tvoria základné pravidlá cestnej premávky pre chodcov v zmysle zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 9/2009 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

§ 12 vyhlášky

Riadenie cestnej premávky pokynmi

(k § 62 ods. 3 zákona)

(1) Premávku na križovatke riadi príslušník Policajného zboru (ďalej len „policajt“) v rovnošate zmenou postoja a pokynmi rúk; pritom používa smerovku, ktorú drží v pravej ruke. Jeho pokyny znamenajú pre vodičov i chodcov

- a) Stoj! pre smer, ku ktorému stojí policajt čelom alebo chrbtom; vodič je povinný zastaviť vozidlo pred hranicou križovatky,
- b) Pozor!, ak policajt zdvihne ruku alebo predlaktie pravej ruky so smerovkou; vodič vozidla idúceho zo smeru, v ktorom bola predtým premávka zastavená, je povinný pripraviť sa na jazdu a vodič vozidla idúceho v smere, ktorý bol predtým voľný, je povinný zastaviť vozidlo pred hranicou križovatky; ak je už tak blízko, že by nemohol vozidlo bezpečne zastaviť, smie pokračovať v jazde,
- c) Voľno pre smer, ku ktorému stojí policajt bokom; vodič vozidla môže pokračovať v jazde, a ak dodrží ustanovenia o odbočovaní, môže odbočiť vpravo alebo vľavo,
- d) Stoj! pre vodiča vozidla prichádzajúceho smerom k pravému boku policajta, ak má policajt pravú ruku predpaženú a ľavú upaženú, a Voľno pre vodiča vozidla prichádzajúceho smerom k ľavému boku policajta; vodič vozidla prichádzajúceho smerom k čelu policajta môže odbočovať len vpravo a chodci smú prechádzať vozovku len za chrbtom policajta.

(2) Pri pokynoch Stoj! a Voľno môže policajt upažiť obe ruky alebo jednu ruku; obe ruky môže pripažiť, ak na riadenie premávky stačí postoj. To neplatí pre pokyn uvedený v odseku 1 písm. d).

(3) Policajt môže pri riadení cestnej premávky dávať okrem pokynov uvedených v odseku 1 aj iné pokyny, najmä pokyn Zrýchliť jazdu! vodorovným kývaním ruky cez stred tela, Spomaliť jazdu! kývaním ruky hore a dolu. Na zdôraznenie pokynu môže policajt použiť píšťalku.

(4) Odseky 1 až 3 platia aj pri riadení cestnej premávky vojenským policajtom, vojakom pri plnení úloh ozbrojených síl Slovenskej republiky a vojakom povolaným na plnenie úloh Policajného zboru.

Dopravné značky

Význam dopravných značiek a nevyhnutnosť ich rešpektovania:

IP 9
Podchod alebo nadchod

IP 25a
Pešia zóna)

IP 25b
Koniec pešej zóny

V 6a
Priechod pre chodcov

V 6b
Priechod pre chodcov
s vodiacim pásom
pre nevidiacich

S 5a
Signál pre chodcov s červeným
svetlom so znamením „Stoj!“

S 5b
Signál pre chodcov so zeleným
svetlom so znamením „Voľno“

O 2
Označenie vozidla lekára
pri poskytovaní zdravotnej
starostlivosti

O 3
Označenie autobusu
prepravujúceho deti

Praktické precvičovanie získaných vedomostí v simulovanej situácii na DDI v roli chodcov a pasažierov:

- nácvik primeraného a bezpečného správania (pripútanie, resp. sedačka a podobne),
- nácvik vystupovania z auta a autobusu,
- chôdza po chodníku, chôdza po ceste,
- prechádzanie cez cestu na priechode pre chodcov/mimo priechodu,
- prechádzanie cez cestu na križovatke s prevádzkou riadenou svetelnými signálmi alebo pokynmi policajta,
- prechádzanie cez cestu na križovatke s neriadenou prevádzkou,
- iné podľa tematického plánu, ale aj uváženia vyučujúceho.

3. ročník základnej školy

Počet vyučovacích hodín: 1 hodina dopravnej výchovy a 2 – 3 hodiny praktického výcviku žiakov za školský rok. Pri praktickom precvičovaní získaných vedomostí a simulovaných situácií na DDI navrhujeme zabezpečiť prítomnosť dopravného policajta pri špecifikovaných nácvikoch dopravných situácií. Poskytované informácie odporúčame rozšíriť o základné informácie o činnosti Policajného zboru a jeho príslušníkov pri vykonávaní dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky a konaní, o dopravných nehodách s praktickým nácvikom výkonu oprávnenia policajta (kontrola osôb, zastavovanie vozidiel) Vhodnou formou by mohla byť beseda s policajtom.

§ 4 zákona

Povinnosti vodiča

(1) Vodič je povinný

- a) použiť na jazdu len vozidlo, ktoré možno prevádzkovať v cestnej premávke,
- b) mať pri sebe platné doklady predpísané týmto zákonom alebo osobitným predpisom,
- c) venovať sa plne vedeniu vozidla a sledovať situáciu v cestnej premávke,
- d) brať ohľad na vozidlo označené osobitným označením a na označené výcvikové vozidlo autoškoly,
- e) dbať na zvýšenú opatrnosť voči cyklistom a chodcom, najmä deťom, osobám so zdravotným postihnutím, osobitne voči osobám, ktoré používajú bielu palicu, a starým osobám,
- f) dať prednosť chodcovi, ktorý vstúpil na vozovku a prechádza cez priechod pre chodcov, pritom ho nesmie ohroziť, to neplatí pre vodiča električky,
- g) pribrať potrebný počet spôsobilých osôb, ak to vyžaduje bezpečnosť cestnej premávky, a na ten účel ich náležite poučiť,
- h) zabezpečiť vozidlo a prepravované veci proti odcudzeniu prostriedkami montovanými do vozidla jeho výrobcom, ak sa vzdiali od vozidla mimo jeho dohľadu,
- i) zabezpečiť pred jazdou a počas jazdy, aby sa vo výhľadovom poli vodiča nenachádzali predmety, ktoré môžu odvádzať pozornosť od bezpečného vedenia vozidla.

(2) Vodič nesmie

- a) viesť motorové vozidlo bez príslušného vodičského oprávnenia, v čase jeho odobratia alebo počas zadržania vodičského preukazu; to neplatí, ak sa učí viesť motorové vozidlo v autoškole, podrobuje sa skúške z vedenia motorového vozidla alebo má povolenú jazdu podľa § 70 ods. 4 a § 71 ods. 2,
- b) požiť počas vedenia vozidla alkohol alebo inú návykovú látku,
- c) viesť vozidlo v takom čase po požití alkoholu alebo inej návykovej látky, keď sa alkohol alebo iná návyková látka ešte môžu nachádzať v jeho organizme,
- d) viesť vozidlo po požití lieku v čase, keď liek môže znížiť jeho schopnosť viesť vozidlo,
- e) viesť vozidlo, ak jeho schopnosť viesť vozidlo je znížená najmä úrazom, chorobou, nevoľnosťou alebo únavou,
- f) odovzdať vedenie vozidla osobe, ktorá nespĺňa podmienky na vedenie vozidla ustanovené týmto zákonom, osobe, ktorá je pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky, alebo osobe, ktorej schopnosť viesť vozidlo je inak znížená,
- g) ohroziť chodcov prechádzajúcich cez cestu, na ktorú vodič odbočuje, pri odbočovaní na miesto mimo cesty, pri vchádzaní na cestu a pri otáčaní alebo pri cúvaní,
- h) ohroziť cyklistov prechádzajúcich cez priechod pre cyklistov,
- i) poškodzovať životné prostredie, najmä verejnú a cestnú zeleň,
- j) prekážať v jazde rýchlejšie idúcim vozidlám a obmedzovať plynulosť cestnej premávky,
- k) znížiť náhle rýchlosť jazdy alebo náhle zastaviť, ak to nevyžaduje bezpečnosť cestnej premávky,
- l) počas vedenia vozidla používať telefónny prístroj okrem telefonovania s použitím systému „voľné ruky“ alebo vykonávať inú obdobnú činnosť, ktorá nesúvisí s vedením vozidla; to neplatí pre vodiča vozidla ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len „ozbrojené sily“), ozbrojených bezpečnostných zborov, ozbrojených zborov, Vojenskej polície, obecnej polície, Hasičského a záchranného zboru, ostatných hasičských jednotiek, Horskej záchrannej služby, záchrannej zdravotnej služby, banskej záchrannej služby, Vojenského spravodajstva a Slovenskej informačnej služby pri plnení svojich úloh,
- m) používať hanlivé gestá voči ostatným účastníkom cestnej premávky, vyhadzovať z vozidla predmety a obťažovať ostatných účastníkov cestnej premávky ani iné osoby najmä nadmerným hlukom, prachom, znečisťovaním ovzdušia, rozstrekovaním kaluží, blata alebo zbytočným ponechaním motora stojaceho vozidla v chode,
- n) použiť na jazdu vozidlo, ktoré svojím farebným vyhotovením a označením sa dá zameniť s vozidlom Policajného zboru, Vojenskej polície, Železničnej polície, obecnej polície, Hasičského a záchranného zboru alebo ostatných hasičských jednotiek,
- o) zastaviť vozidlo na priechode pre chodcov alebo na priechode pre cyklistov, ak to nevyžaduje bezpečnosť cestnej premávky.

(3) Vodič smie motorové vozidlo použiť len na cestách; to neplatí, ak sa motorové vozidlo v súlade s osobitnými predpismi použije

- a) v súvislosti s organizovaným športovým, spoločenským alebo iným verejným podujatím,
- b) na pôdohospodárske, lesné, údržbárske, stavebné alebo priemyselné práce,
- c) v súvislosti s výkonom poľovníckeho práva a rybárskeho práva alebo ich kontrolou,
- d) na záchranné práce,
- e) na práce vo verejnom záujme,

- f) na plnenie úloh spojených s ochranou životného prostredia, železničnej dopravy, verejného poriadku, bezpečnosťou štátu a obranou štátu,
- g) na prepravu do obytného alebo rekreačného zariadenia,
- h) v súvislosti s kontrolnou, inšpekčnou alebo prieskumnou činnosťou alebo
- i) v priestore, ktorý nie je verejne prístupný, so súhlasom jeho vlastníka alebo inej oprávnenej osoby.

(4) Ak vodič zníži rýchlosť jazdy alebo ak zastaví vozidlo pred priechodom pre chodcov alebo pred priechodom pre cyklistov, aby umožnil prejsť cez cestu chodcom alebo cyklistom, vodiči ostatných vozidiel idúcich rovnakým smerom sú takisto povinní znížiť rýchlosť jazdy alebo zastaviť vozidlo; to neplatí pre vodiča električky.

(5) Ak vodič počas jazdy zistí, že vozidlo, náklad alebo upevnenie nákladu nespĺňajú ustanovené podmienky, je povinný chybu odstrániť na mieste. Ak to nemôže urobiť, smie v jazde pokračovať primeranou rýchlosťou len do najbližšieho miesta, kde možno chybu odstrániť; pritom musí urobiť také opatrenia, aby sa počas jazdy na takéto miesto neohrozila bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky a aby sa nepoškodila cesta.

§ 5 zákona

Povinnosti niektorých vodičov a spolujazdcov

(1) Vodič motorového vozidla kategórie P_s s najväčšou konštrukčnou rýchlosťou prevyšujúcou 45 km.h⁻¹ a vodič motorového vozidla kategórie L je počas jazdy povinný vhodným spôsobom chrániť si zrak najmä okuliarmi alebo ochranným štítom, ak sa tým nezníži bezpečnosť jazdy, najmä v hmle, pri snežení alebo v daždi; je tiež povinný počas jazdy oboma rukami držať riadidlá s výnimkou prípadu, keď dáva znamenie podľa tohto zákona. Vodič motorového vozidla kategórie P_s s najväčšou konštrukčnou rýchlosťou prevyšujúcou 45 km.h⁻¹ a vodič motorového vozidla kategórie L a jeho spolujazdec sú tiež povinní počas jazdy používať na hlave riadne upevnenú ochrannú prilbu určenú pre motocyklistov; to neplatí pre vodiča vozidla vybaveného bezpečnostnou kabínou alebo ochranným bezpečnostným rámom, ktoré je vybavené bezpečnostnými pásmi, a jeho spolujazdca.

(2) Vodič motorového vozidla kategórie P_s s najväčšou konštrukčnou rýchlosťou prevyšujúcou 45 km.h⁻¹ a vodič motorového vozidla kategórie L nesmú počas jazdy jesť, piť ani fajčiť; táto povinnosť sa vzťahuje aj na spolujazdca na motorovom vozidle kategórie L_{1e}, L_{3e} a L_{4e}.

§ 50 zákona

(1) Osoby mladšie ako 15 rokov sa smú prepravovať v ložnom priestore nákladného automobilu a nákladného prívesu traktora len v sprievode osoby staršej ako 18 rokov.

Dopravné značky a ich význam :

A 25
Železničné priecestie
so závorami

A 26
Železničné priecestie
bez závor

A 27a
Návestná tabuľa
ľavá – pravá
(240 m)

A 27b
Návestná tabuľa
ľavá – pravá
(240 m)

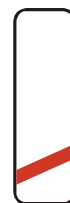
A 28a
Návestná tabuľa
ľavá – pravá
(160 m)

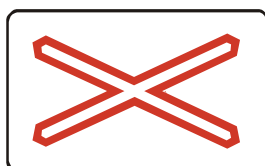
A 28b
Návestná tabuľa
ľavá – pravá
(160 m)

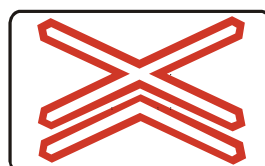
A 29a
Návestná tabuľa
ľavá – pravá
(80 m)

A 29b
Návestná tabuľa
ľavá – pravá
(80 m)

A 30a
Výstražný križ
pre železničné priecestie
jednokofajové

A 30b
Výstražný križ
pre železničné priecestie
viackofajové

II 2
Telefón

II 4
Prvá pomoc

II 5
Nemocnica

Praktické precvičovanie získaných vedomostí v simulovanej situácii na DDI v roli cyklistov:

- používanie ochrannej prilby a jej význam,
- základné prvky techniky jazdy na bicykli,
- nácvik zručnej jazdy na bicykli,
- nácvik primeraného odstupu od vozidiel (najmä pri odbočovaní vozidiel)
- nácvik „slepého uhla“ (vodič nevidí všetko okolo vozidla)
- iné podľa tematického plánu, ale aj uváženia vyučujúceho.

4. ročník základnej školy

Počet vyučovacích hodín: 2 hodiny dopravnej výchovy a 3 - 4 hodiny praktického výcviku za školský rok. Pri praktickom precvičovaní získaných vedomostí a simulovanej situácii na DDI navrhujeme zabezpečiť prítomnosť dopravného policajta pri špecifikovaných nácvikoch dopravných situácií.

Obsah dopravnej výchovy vo 4. ročníku základnej školy je zameraný na oboznámenie sa s bicyklom. Technická časť vybavenie bicyklov a podmienky prevádzky na pozemných komunikáciách.

Ďalej sú obsahom:

§ 3 zákona

Všeobecné povinnosti účastníka cestnej premávky

(1) Účastník cestnej premávky je povinný dodržiavať pravidlá cestnej premávky ustanovené v tomto zákone a vo všeobecne záväznom právnom predpise vydanom na jeho vykonanie.

(1) Účastník cestnej premávky je ďalej povinný

a) správať sa disciplinovane a ohľaduplne tak, aby neohrozil bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky, pritom je povinný prispôbiť svoje správanie najmä stavebnému, dopravno-technickému stavu cesty, situácii v cestnej premávke, poveternostným podmienkam a svojim schopnostiam,

b) poslúchnuť pokyn vyplývajúci z dopravnej značky alebo dopravného zariadenia,

c) poslúchnuť pokyn, výzvu alebo príkaz policajta súvisiaci s výkonom jeho oprávnení pri dohľade nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky, strpieť výkon jeho oprávnení, ako aj pokyny iných osôb, ktoré na to oprávňuje tento zákon alebo osobitný predpis.

(2) Používanie technických prostriedkov a zariadení, ktorých činnosť umožňuje odhalenie alebo ovplyvňovanie funkcií technických prostriedkov používaných pri plnení úloh na úseku výkonu dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky alebo ich umiestnenie vo vozidle spôsobom, ktorý umožňuje ich použitie, je zakázané.

§ 55

Osobitné ustanovenia o cyklistoch

(1) Na bicykli sa jazdí predovšetkým po cestičke pre cyklistov. Po cestičke pre cyklistov sa jazdí vpravo. Kde cestička pre cyklistov nie je alebo nie je zjazdná, jazdí sa pri pravom okraji vozovky. Ak sa tým neohrozujú ani neobmedzujú chodci, smie sa jazdiť po pravej krajnici vozovky.

(2) Cyklisti smú jazdiť len jednotlivo za sebou; to neplatí pri jazde po cestičke pre cyklistov, kde smú jazdiť dvaja cyklisti vedľa seba, ak tým neobmedzujú a neohrozujú ostatných účastníkov cestnej premávky. Cyklista nesmie jazdiť bez držania riadidiel, držať sa iného vozidla, viesť počas jazdy druhý bicykel, ručný vozík, psa ani iné zviera a voziť predmety, ktoré by sťažovali vedenie bicykla alebo ohrozovali iných účastníkov cestnej premávky. Pri

jazde musí mať cyklista nohy na pedáloch, to neplatí, ak ide o bicykel, ktorého pohon nezabezpečujú pedále. Za zníženej viditeľnosti musí mať cyklista jazdaci po krajnici alebo po okraji vozovky na sebe viditeľne umiestnené reflexné prvky alebo oblečený reflexný bezpečnostný odev.

(3) Na jednomiestnom bicykli nie je dovolená jazda viacerým osobám. Osoba staršia ako 15 rokov môže viesť osobu mladšiu ako 10 rokov

- a) na pomocnom sedadle na prepravu dieťaťa s pevnými opierkami na nohy,
- b) v prívesnom vozíku určenom na prepravu detí,
- c) na detskom bicykli pevne spojeným tyčou s vodiacim bicyklom.

(4) Osoba mladšia ako 10 rokov smie na ceste s výnimkou cestičky pre cyklistov, poľnej cesty, lesnej cesty a obytnej zóny jazdiť na bicykli len pod dohľadom osoby staršej ako 15 rokov, ktorá je dostatočne spôsobilá, aby na ňu riadne dozerala, a ktorá zodpovedá za dodržiavanie povinností podľa tohto zákona touto osobou.

(5) Pomaly idúce alebo stojace vozidlo môže cyklista idúci rovnakým smerom predchádzať aj po pravej strane vozovky alebo krajnici, pritom je povinný dbať na zvýšenú opatrnosť; to neplatí, ak vodič takého vozidla dáva znamenie o zmene smeru jazdy doprava.

(6) Ak je zriadená cestička pre chodcov a cyklistov označená príslušnou dopravnou značkou, cyklista nesmie ohroziť chodca. Ak cestička pre chodcov a cyklistov má oddelené pruhy pre chodcov a cyklistov, sú chodci a cyklisti povinní použiť len pruh pre nich určený; to neplatí pri obchádzaní, predchádzaní, odbočovaní, otáčaní, pri vchádzaní na cestičku pre chodcov a cyklistov a vychádzaní z nej, pričom sa nesmú vzájomne ohroziť.

(7) Cestičku pre cyklistov môže použiť aj osoba pohybujúca sa na kolieskových korčuliach, lyžiach alebo na obdobnom športovom vybavení, ak tým neobmedzí ani neohrozí cyklistov.

(8) Pred vjazdom na priechod pre cyklistov sa cyklista musí presvedčiť, či tak môže urobiť bez nebezpečenstva. Cyklista môže prechádzať cez vozovku, len ak s ohľadom na vzdialenosť a rýchlosť jazdy prichádzajúcich vozidiel nedonúti ich vodičov k zmene smeru alebo rýchlosti jazdy. Na priechode pre cyklistov sa jazdí vpravo.

(9) Cyklista je povinný počas jazdy na bicykli mimo obce chrániť si hlavu riadne upevnenou ochrannou prilbou. Ak je cyklistom osoba mladšia ako 15 rokov, táto povinnosť sa vzťahuje aj na jazdu v obci.

Zopakovať § 4 a § 5 z 3. ročníka

§ 5

Povinnosti niektorých vodičov a spolujazdcov

(1) Vodič motorového vozidla kategórie P_s s najväčšou konštrukčnou rýchlosťou prevyšujúcou 45 km.h⁻¹ a vodič motorového vozidla kategórie L je počas jazdy povinný vhodným spôsobom chrániť si zrak najmä okuliarmi alebo ochranným štítom, ak sa tým neznižuje bezpečnosť jazdy, najmä v hmle, pri snežení alebo v daždi; je tiež povinný počas jazdy oboma rukami držať riadidlá s výnimkou prípadu, keď dáva znamenie podľa tohto

zákona. Vodič motorového vozidla kategórie P_s s najväčšou konštrukčnou rýchlosťou prevyšujúcou 45 km.h⁻¹ a vodič motorového vozidla kategórie L a jeho spolujazdec sú tiež povinní počas jazdy používať na hlave riadne upevnenú ochrannú prilbu určenú pre motocyklistov; to neplatí pre vodiča vozidla vybaveného bezpečnostnou kabínou alebo ochranným bezpečnostným rámom, ktoré je vybavené bezpečnostnými pásmi, a jeho spolujazdca.

(2) Vodič motorového vozidla kategórie P_s s najväčšou konštrukčnou rýchlosťou prevyšujúcou 45 km.h⁻¹ a vodič motorového vozidla kategórie L nesmú počas jazdy jesť, piť ani fajčiť; táto povinnosť sa vzťahuje aj na spolujazdca na motorovom vozidle kategórie L_{1e}, L_{3e} a L_{4e}.

(3) Vodič motorového vozidla, ktoré je povinne vybavené bezpečnostným odevom, je povinný mať bezpečnostný odev oblečený, ak sa zdržiava na vozovke mimo vozidla počas núdzového státia, najmä pri prerušení jazdy pre chybu na vozidle alebo v dôsledku dopravnej nehody; pritom nemožno použiť taký bezpečnostný odev, ktorý je zameniteľný s bezpečnostnými odevmi používanými ozbrojenými silami alebo ozbrojenými bezpečnostnými zbormi.

(4) Vodič motorového vozidla s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou prevyšujúcou 3 500 kg a vodič jazdnej súpravy alebo zvláštneho motorového vozidla sú povinní jazdiť zo svahu vždy so zaradeným rýchlostným stupňom; vodič iného motorového vozidla je povinný jazdiť zo svahu so zaradeným rýchlostným stupňom, ak to vyžaduje bezpečnosť jazdy.

(5) Vodič motorového vozidla s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou prevyšujúcou 3 500 kg je pri jazde do svahu povinný umožniť prejazd rýchlejších vozidiel idúcich za ním; ak si to situácia vyžaduje, je povinný aj odstaviť vozidlo na najbližšom parkovisku, a to až do prejazdu týchto vozidiel.

§ 20

Jazda cez križovatku

(1) Vodič, ktorý prichádza do križovatky po vedľajšej ceste označenej dopravnou značkou „Daj prednosť v jazde“ alebo „Stoj, daj prednosť v jazde“, je povinný dať prednosť v jazde vozidlám a ostatným účastníkom cestnej premávky prichádzajúcim po hlavnej ceste okrem chodcov, ktorí neprechádzajú cez križovatku v organizovanom útvare.

(2) Ak prednosť v jazde nevyplýva z odseku 1, vodič je povinný dať prednosť v jazde vozidlu prichádzajúcemu sprava.

(3) Vodič nesmie vojsť na križovatku, ak mu situácia nedovoľuje pokračovať za križovatkou v jazde, takže by bol nútený zastaviť vozidlo na križovatke; to neplatí, ak vodič musí zastaviť vozidlo v križovatke z dôvodu dávania prednosti chodcom prechádzajúcim cez vozovku alebo pri odbočovaní doľava podľa § 19 ods. 4.

(4) Na príkaz dopravnej značky „Stoj, daj prednosť v jazde!“ vodič je povinný zastaviť vozidlo na takom mieste, odkiaľ má na križovatku náležitý rozhľad.

(5) Vodič vchádzajúci do kruhového objazdu označeného príslušnou dopravnou značkou je povinný dodržať smer na kruhovom objazde vyznačený šípkami. Vodič vchádzajúci do kruhového objazdu má prednosť v jazde, ak dopravnou značkou nie je ustanovené inak.

§ 21

Vchádzanie na cestu

(3) Pri vchádzaní na cestu z miesta mimo cesty, z poľnej cesty, z lesnej cesty, z cestičky pre cyklistov, z obytnej zóny alebo z pešej zóny vodič je povinný dať prednosť v jazde vozidlu idúcemu po ceste.

(4) Ak to vyžadujú okolnosti, najmä nedostatočný rozhľad, vodič je povinný zaistiť bezpečný vjazd na cestu pomocou spôsobilej a náležite poučenej osoby.

(5) Vozidlo vchádzajúce na cestu musí byť vopred očistené, aby neznečistovalo cestu.

§ 30

Znamenie o zmene smeru jazdy

(1) Znamenie o zmene smeru jazdy vodič je povinný dávať okrem prípadov uvedených v tomto zákone vždy aj pri zmene smeru jazdy, vybočovaní z neho alebo ak to vyžaduje bezpečnosť alebo plynulosť cestnej premávky.

(2) Vodič je povinný dávať znamenie o zmene smeru jazdy včas pred začatím jazdného úkonu podľa odseku 1, a to s ohľadom na okolnosti cestnej premávky, najmä na vozidlá idúce za ním a na povahu jazdy.

(3) Znamenie o zmene smeru jazdy sa dáva smerovými svetidlami. Ak nimi vozidlo nie je vybavené alebo ak majú poruchu, dáva sa znamenie upažením. Rukou ohnutou v lakti hore sa dáva znamenie o zmene smeru jazdy na opačnú stranu. Ak to vyžadujú okolnosti, najmä ak znamenie dávané smerovými svetidlami alebo rukou nie je dostatočne viditeľné najmä pre šírku nákladu alebo za zníženej viditeľnosti, musí dávať znamenie spôsobilá a náležite poučená osoba alebo sa musí použiť iný zreteľný spôsob. Inak vodič smie zamýšľaný jazdný úkon uskutočniť len vtedy a takým spôsobom, aby neboli ohrození ani obmedzení iní účastníci cestnej premávky.

(4) Znamenie o zmene smeru jazdy dávané smerovými svetidlami vodič ponechá len v čase, kým mení smer jazdy, vybočuje z neho alebo kým vozidlo nezaujme miesto v jazdnom pruhu, do ktorého prechádza. Znamenie o zmene smeru jazdy rukou sa dáva len pred začatím jazdného úkonu.

(5) Znamenie o zmene smeru jazdy vodič nedáva pri vjazde do kruhového objazdu. Pri jazde po kruhovom objazde vodič dáva znamenie o zmene smeru jazdy, ak z takej križovatky vychádza, a v prípadoch podľa § 10 ods. 6.

Dopravné značky a ich význam:

A 4a
Zúžená vozovka
z oboch strán

A 4b
Zúžená vozovka
sprava

A 4c
Zúžená vozovka
zľava

A 5
Nerovnosť vozovky

A 15
Deti

P 1
Daj prednosť v jazde!

P 2
Stoj, daj prednosť
v jazde!

P 7
Križovatka
s kruhovým objazdom

B 1
Zákaz vjazdu
všetkých vozidiel
v oboch smeroch

B 11
Zákaz vjazdu
bicyklov

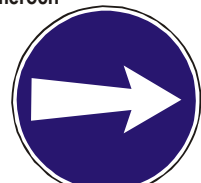
B 27a
Zákaz odbočovania
vpravo

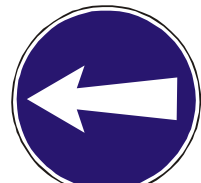
B 27b
Zákaz odbočovania
vľavo

C 1
Príkázaný smer jazdy
priamo

C 2
Príkázaný smer jazdy
vpravo

C 3
Príkázaný smer jazdy
vľavo

C 4a
Príkázaný smer jazdy
vpravo a vľavo

C 4b
Príkázaný smer jazdy
priamo a vpravo

C 4c
Príkázaný smer jazdy
priamo a vľavo

C 5
Príkázaný smer
jazdy otáčania

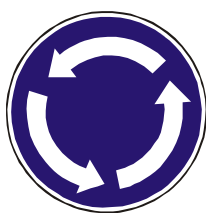
C 6a
Príkázaný smer jazdy
obchádzania vpravo

C 6b
Príkázaný smer jazdy
obchádzania vľavo

C 6c
Príkázaný smer
jazdy obchádzania
vpravo a vľavo

C 7
Kruhový objazd

IP 6
Priechod pre chodcov

S 7a
Signál pre cyklistov s červeným svetlom so znamením „Stoj!“

S 7b
Signál pre cyklistov so žltým svetlom so znamením „Pozor!“

S 7c
Signál pre cyklistov so zeleným svetlom so znamením „Voľno“

Praktické precvičovanie získaných vedomostí v simulovanej situácii na DDI. Bezpečný šport na kolesách:

- vychádzanie od pravého okraja vozovky, jazda pri pravom okraji vozovky, postupné zastavenie pri pravom okraji vozovky, vchádzanie na vozovku z miesta ležiaceho mimo cesty,
- jazda v obojsmernej premávke,
- obchádzanie prekážky,
- prechádzanie nebezpečných miest a úsekov,
- predchádzanie vozidiel,
- jazda v skupine,
- jazda cez križovatku s riadenou prevádzkou - vyznačenú dopravnými značkami,
- jazda cez križovatku s cestami rozlíšenými dopravnými značkami na hlavnú a vedľajšiu,
- jazda cez križovatku ciest nerozlíšených dopravnými značkami,
- odbočovanie vpravo/vľavo,
- jazda v kruhovom objazde.
- minimálna inštruktáž bezpečnej výbavy a oblečenia na bicykel, korčule, skateboard,
- jazda zručnosti cez malé prekážky,
- ukážky bezpečnej jazdy.

5. ročník základnej školy- len prvý polrok

Počet vyučovacích hodín: 1 hodina dopravnej výchovy a 2 hodiny praktického výcviku za školský rok. Pri praktickom precvičovaní získaných vedomostí a simulovaných situácií na DDI navrhujeme zabezpečiť prítomnosť dopravného policajta pri špecifikovaných nácvikoch dopravných situácií.

Obsah výchovnej práce sa v tomto ročníku rozširuje a prehľbuje o poznatky z týchto častí pravidiel cestnej premávky:

§ 5

Povinnosti niektorých vodičov a spolujazdcov

(3) Vodič motorového vozidla kategórie P_s s najväčšou konštrukčnou rýchlosťou prevyšujúcou 45 km.h⁻¹ a vodič motorového vozidla kategórie L je počas jazdy povinný vhodným spôsobom chrániť si zrak najmä okuliarmi alebo ochranným štítom, ak sa tým neznižuje bezpečnosť jazdy, najmä v hmle, pri snežení alebo v daždi; je tiež povinný počas jazdy oboma rukami držať riadidlá s výnimkou prípadu, keď dáva znamenie podľa tohto zákona. Vodič motorového vozidla kategórie P_s s najväčšou konštrukčnou rýchlosťou prevyšujúcou 45 km.h⁻¹ a vodič motorového vozidla kategórie L a jeho spolujazdec sú tiež povinní počas jazdy používať na hlave riadne upevnenú ochrannú prilbu určenú pre motocyklistov; to neplatí pre vodiča vozidla vybaveného bezpečnostnou kabínou alebo ochranným bezpečnostným rámom, ktoré je vybavené bezpečnostnými pásmi, a jeho spolujazdca.

(4) Vodič motorového vozidla kategórie P_s s najväčšou konštrukčnou rýchlosťou prevyšujúcou 45 km.h⁻¹ a vodič motorového vozidla kategórie L nesmú počas jazdy jesť, piť ani fajčiť; táto povinnosť sa vzťahuje aj na spolujazdca na motorovom vozidle kategórie L_{1e}, L_{3e} a L_{4e}.

(4) Vodič motorového vozidla, ktoré je povinne vybavené bezpečnostným odevom, je povinný mať bezpečnostný odev oblečený, ak sa zdržiava na vozovke mimo vozidla počas núdzového státia, najmä pri prerušení jazdy pre chybu na vozidle alebo v dôsledku dopravnej nehody; pritom nemožno použiť taký bezpečnostný odev, ktorý je zameniteľný s bezpečnostnými odevmi používanými ozbrojenými silami alebo ozbrojenými bezpečnostnými zbraňami.

(6) Vodič motorového vozidla s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou prevyšujúcou 3 500 kg a vodič jazdnej súpravy alebo zvláštneho motorového vozidla sú povinní jazdiť zo svahu vždy so zaradeným rýchlostným stupňom; vodič iného motorového vozidla je povinný jazdiť zo svahu so zaradeným rýchlostným stupňom, ak to vyžaduje bezpečnosť jazdy.

(7) Vodič motorového vozidla s najväčšou prípustnou celkovou hmotnosťou prevyšujúcou 3 500 kg je pri jazde do svahu povinný umožniť prejazd rýchlejších vozidiel idúcich za ním; ak si to situácia vyžaduje, je povinný aj odstaviť vozidlo na najbližšom parkovisku, a to až do prejazdu týchto vozidiel.

Dopravné značky a ich význam:

A 12
Svetelné signály

A 21
Obojsmerná
premávka

B 32a
Zákaz zvukových
výstražných znamení

IP 4
Slepá cesta

IS 17a
Smerová tabuľa (s jedným cieľom)

IS 17b
Smerová tabuľa (s jedným cieľom)

IS 18a
Smerová tabuľa (s dvomi cieľmi)

IS 18b
Smerová tabuľa (s dvomi cieľmi)

IS 19b
Smerová tabuľa pre príjazd
k diaľnici

IS 20b
Smerová tabuľa pre príjazd
k rýchlostnej ceste

IP 22a
Rýchlostná cesta

IP 22b
Koniec rýchlostnej
cesty

IP 23a
Diaľnica

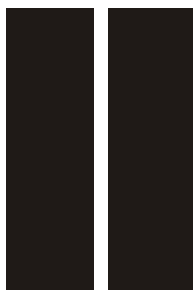
IP 23b
Koniec diaľnice

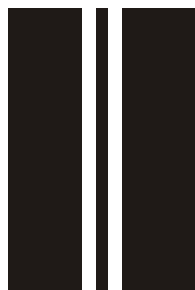
O 1
Označenie vozidla vedeného
osobou sluchovo postihnutou

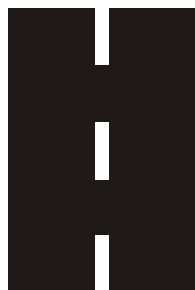
O 4
Označenie vozidla vedeného
vodičom začiatočníkom

V 1a
Pozdĺžna súvislá čiara

V 1b
Dvojité pozdĺžna
súvislá čiara

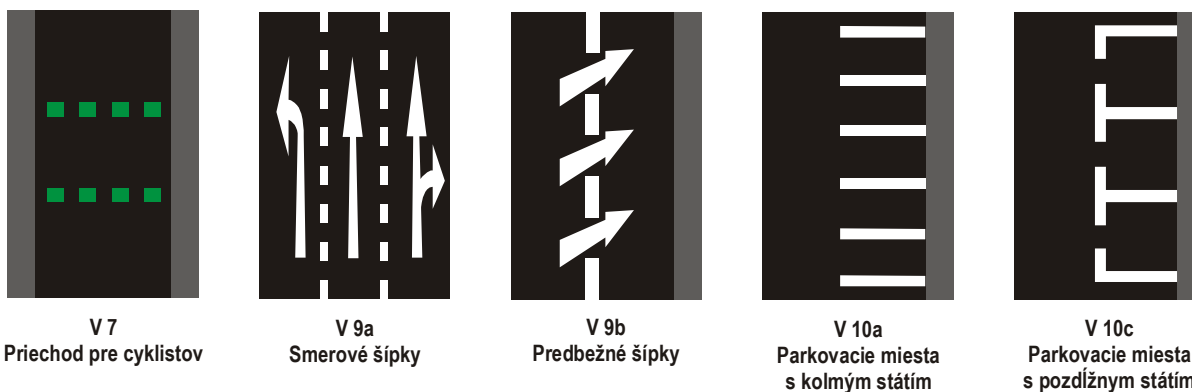
V 2a
Pozdĺžna prerušovaná
čiara

V 2b
Pozdĺžna prerušovaná
čiara

V 3
Pozdĺžna súvislá čiara
doplnená prerušovanou
čiarou

Praktické precvičovanie získaných vedomostí v simulovanej situácii na dopravnom ihrisku.

II. Normatív - inštitucionálne, materiálne, technické a personálne zabezpečenie a organizačné podmienky na realizáciu tematického plánu

1. Postavenie detských dopravných ihrísk

(1) DDI slúžia na výchovu a vzdelávanie a na praktický výcvik žiakov základných škôl a umožňujú im získať a upevniť si základné vedomosti, zručnosti a návyky bezpečného správania sa v premávke na pozemných komunikáciách v pozícii chodca alebo cyklistu v simulovaných podmienkach blízkyh skutočnej cestnej premávke.

(2) Okrem nadobúdania a upevňovania poznatkov, zručností a návykov žiakov v oblasti zvyšovania bezpečnosti v premávke na pozemných komunikáciách slúžia DDI aj na organizovanie detských dopravných súťaží a iných podujatí s dopravno-bezpečnostnou tematikou, na organizovanie odborno-metodických podujatí pre pedagogických zamestnancov, ako aj ďalším podobným účelom.

2. Typy a vybavenie detských dopravných ihrísk

(1) DDI sa zriaďujú ako stále a pojazdné (mobilné).

(1) Stále DDI sa prevádzkujú najmä v krajských, okresných a ďalších väčších mestách, pokiaľ sú tam predpoklady na ich efektívne využívanie. Areál stáleho DDI je ohradený a oddelený od miestnych komunikácií.

(2) Stále DDI majú cvičné vozovky a chodníky s rovným a pevným povrchom. Výcvikové priestory sú na ploche najmenej 2000 m² a najviac 6000 m². Dĺžka komunikácií je najmenej 400 m a najviac 1000 m. Vozovka je široká 2,5 – 5 m. Jazdný pruh musí mať šírku najmenej 1,2 m. Chodník je široký 1 – 2 m, obrubník nesmie prevyšovať rovinu chodníka. Cvičná plocha môže mať štvorcový, obdĺžnikový i nepravidelný tvar, dôležité však je, aby bolo možné mať z jedného miesta prehľad o činnosti na DDI. Situačné riešenie výcvikového priestoru DDI a jeho technické vybavenie musí imitovať modely reálnych situácií v cestnej premávke, musí poskytovať možnosti nácviku bezpečného správania sa, najmä:

- chôdza po chodníku,
- chôdza po ceste,
- prechádzanie cez cestu na priechode pre chodcov/mimo priechodu,

- prechádzanie cez cestu na križovatke s prevádzkou riadenou svetelnými signálmi alebo pokynmi policajta,
- prechádzanie cez cestu na križovatke s neriadenou prevádzkou,
- základné prvky techniky jazdy na bicykli,
- vychádzanie od pravého okraja vozovky, jazda pri pravom okraji vozovky, postupné zastavenie pri pravom okraji vozovky, vchádzanie na vozovku z miesta ležiaceho mimo cesty,
- jazda v obojsmernej premávke,
- obchádzanie prekážky,
- prechádzanie nebezpečných miest a úsekov,
- predchádzanie vozidiel,
- jazda v skupine,
- jazda cez križovatku s riadenou prevádzkou - vyznačenú dopravnými značkami,
- jazda cez križovatku s cestami rozlíšenými dopravnými značkami na hlavnú a vedľajšiu,
- jazda cez križovatku ciest nerozlíšených dopravnými značkami,
- odbočovanie vpravo/vľavo,
- jazda v kruhovom objazde.

(3) Požiadavka na pestrosť výcviku a zmien situácií vyžaduje, aby sa dopravné značky neupevňovali natrvalo, ale aby ich bolo možné obmieňať. Na tento účel slúžia trvalé miesta na osadzovanie dopravných značiek. Pre účely základného výcviku musia byť stále DDI minimálne vybavené dopravnými značkami, ktoré umožňujú výcvik základných ustanovení pravidiel cestnej premávky pre chodcov a cyklistov:

- dopravné značky
 - vyznačujúce priechody pre chodcov,
 - rozlišujúce hlavnú a vedľajšiu cestu,
 - zakazujúce odbočovanie vľavo a vpravo,
 - prikazujúce smer jazdy, smerové šípky,
 - vyznačujúce spôsob radenia pred križovatkou a prikázané smery jazdy,
 - zakazujúce vstup chodcov, vjazd cyklistom, všetkých vozidiel,
 - vymedzujúce jednosmernú premávku,
 - ďalšie podľa veľkosti a podmienok DDI,
- vodorovné dopravné značenie,
- svetelné signalizačné zariadenie prenosné alebo zabudované trvalo s manuálnym alebo automatickým ovládaním, rampy a pod.

(4) Na zabezpečenie výcviku je potrebné vybaviť DDI nasledovnými dopravnými prostriedkami: 15 – 20 bicyklov, 10 trojkoliek, 10 kolobežiek, prípadne iné. Spôsob ich využívania musí byť primeraný veku žiakov a musí rešpektovať všetky metodické zásady.

K ďalšiemu vybaveniu DDI k zabezpečeniu praktického výcviku sú potrebné ochranné prostriedky (ochranné helmy, chrániče atd.), rozhlasové zariadenie (prípadne megafón), plátenné čísla na označenie cvičiacich detí, smerovka, píšťalka a pod.

(5) Na každom DDI musí byť aspoň jedna križovatka vybavená svetelným signalizačným zariadením so signálmi pre chodcov i vodičov. Toto dopravné zariadenie môže byť zabudované ako trvalé alebo ako prenosné, s mechanickým i automatickým ovládaním.

(6) Pre technické zabezpečenie činnosti majú DDI sklady pre dopravné prostriedky, priestory pre ich údržbu a úpravy, kancelársku miestnosť, prípadne miestnosť na uskladnenie učebných pomôcok a materiálov. DDI spravidla majú učebňu dopravnej výchovy, ktorá je vybavená príslušnou didaktickou technikou a učebnými pomôckami.

(7) V areáli DDI musí byť hygienické zariadenie s oddelenými WC osobitne pre chlapcov a pre dievčatá a umyváreň. Na bezpečné uloženie šatstva a ďalších vecí žiakov slúži šatňa.

(8) Súčasťou stáleho DDI môže byť aj natrvalo vybudovaná prekážková trasa na súťaže, ktorá sa využíva aj na nácvik prekonávania prekážok a na zdokonaľovanie jazdy na bicykli.

(9) Pojazdné DDI sa prevádzkujú v miestach, kde nemôže byť zabezpečené efektívne využitie stálych DDI (malá hustota osídlenia, náročná dopravná obsluha územia a pod.). Prevádzkou pojazdných DDI sa zabezpečuje dostupnosť praktického výcviku na celom území Slovenskej republiky.

(10) Pojazdné DDI sa môže prevádzkovať len tam, kde sa nejakým spôsobom dajú nahradiť potrebné zariadenia, ktoré sú v budove stáleho DDI (učebňa, kancelária, hygienické zariadenia). Preto je potrebné pojazdné DDI umiestniť v blízkosti škôl alebo iných vhodných budov.

(11) Pojazdné DDI sa prevádzkuje na spevnenej ploche (napr. asfalt, betón, dlažba), na miestach ako sú napr. športové ihrisko, školský dvor a pod. Pokiaľ sa prevádzkuje na vhodných voľných neohradených plochách mimo areálov škôl a pod. je z hľadiska bezpečnosti detí potrebné zabezpečiť jeho vhodné ohradenie.

(12) Pojazdné DDI sú vybavené vhodným automobilom na prepravu a presun všetkého príslušenstva, pomôcok a potrieb pre výcvik. Výcvikové priestory sú umiestnené na ploche najmenej 2000 m² a najviac 3000 m². Rozmery vozoviek a chodníkov pre potreby výcviku sú rovnaké ako u stáleho DDI. Vyznačenie vozoviek, chodníkov a križovatiek sa vykonáva spravidla farbou, vápnom, pruhmi z bieleho PVC a pod. na vopred určených vhodných miestach. Základné výcvikové vybavenie pojazdného DDI je podobné ako u stáleho DDI.

3. Organizácia výcviku na DDI

(1) Praktický výcvik žiakov základných škôl na DDI sa realizuje podľa tohto tematického plánu.

(2) Súvislá výcviková hodina trvá 45 minút. V skupine je najviac 25 žiakov.

(3) Výučba a praktický výcvik žiakov základných škôl na DDI sa zameriava predovšetkým na:

a) vekovú skupinu chodcov (žiaci 1. – 3. ročníka základnej školy)

b) a skupinu začínajúcich cyklistov (žiaci 4. prípadne prvý polrok 5. ročníka základnej školy).

(4) Výcvik na DDI môžu viesť len náležite pripravený učiteľ, ktorý žiakov na DDI sprevádza a odborný pracovník zabezpečený prevádzkovateľom DDI. Obaja spravidla po vzájomnej dohode obsahovo a metodicky spolupracujú.

(5) Za obsah a kvalitu výcviku na DDI v rámci povinného vyučovania a plánovaných výchovných činností a bezpečnosť žiakov zodpovedá príslušný učiteľ a odborný pracovník DDI zabezpečujúci praktický výcvik žiakov v zmysle tematického plánu.

4. Riadenie, kontrola, plánovanie a hodnotenie činnosti DDI

(1) Činnosť stálych a pojazdných DDI je usmerňovaná Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

(2) Odbornú úroveň a kvalitu praktického výcviku žiakov organizovaného v rámci školského vyučovania kontroluje v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov Štátna školská inšpekcia.

(3) Výcvik na stálych alebo prenosných DDI je organizovaný podľa harmonogramu využitia DDI, ktorý vypracúva zriaďovateľ DDI v spolupráci so školami.

(4) Z dôvodu kontroly a vyhodnocovania činnosti vedie zriaďovateľ DDI prehľad návštev na DDI (ďalej len „prehľad návštev“) na príslušných tlačivách.

(5) V prehľade návštev časť 2 je zaznamenaná každá návšteva s tým, že sa uvedie dátum návštevy, vyučovacia hodina, názov školy, ročník a trieda, počet žiakov, preberané učivo alebo obsah praktického výcviku. Uvedené skutočnosti potvrdí svojim podpisom príslušný učiteľ, ktorý vykonáva pedagogický dozor, a odborný pracovník DDI zabezpečujúci špecializovanú výchovu a vzdelávanie a praktický výcvik žiakov a detí. Účasť žiakov na DDI za celé obdobie potvrdí svojim podpisom a pečiatkou riaditeľ základnej školy časť 1.

(6) Činnosť DDI vyhodnocuje prevádzkovateľ DDI z týchto hľadísk:

- a) počet hodín venovaných praktickému výcviku,
- b) počet hodín venovaných špecializovanej výchove a vzdelávaniu,
- c) počet škôl, počet žiakov, ktoré/í sa v priebehu školského roku zúčastnili na praktickom výcviku,
- d) celková úroveň výcviku,
- e) počet hodín s príslušníkom dopravnej polície,
- f) počet hodín s odborným pracovníkom Slovenského červeného kríža,
- g) prípadné problémy a nedostatky, ktoré sa v oblasti špecializovanej výchovy a vzdelávania a praktického výcviku žiakov na DDI vyskytli.

5. Personálne zabezpečenie praktického výcviku žiakov na DDI

(1) Garantom zabezpečenia špecializovanej výchovy a vzdelávania a praktického výcviku žiakov a detí na DDI je učiteľ, jeho odborné poznatky a pedagogické schopnosti. Od neho závisí, do akej miery si žiaci a deti osvoja učivo, upevnia zručnosti a návyky.

(2) Obsahom odborného vzdelávania učiteľov základných škôl je sprostredkovanie informácií z oblasti pravidiel cestnej premávky, poskytnutie aktuálnych informácií potrebných k zabezpečeniu praktického výcviku žiakov a detí na DDI a rozširovanie poznatkov z poskytovania prvej pomoci. Odborné vzdelávanie sa organizuje podľa

vzdelávacieho programu schváleného ministerstvom školstva. Zabezpečuje ho metodicko-pedagogické centrum v spolupráci so Slovenskou komorou výcvikových zariadení autoškôl, s Policajným zborom a ďalšími profesijnými organizáciami v oblasti dopravy a motorizmu, Slovenským červeným krížom.

(3) Odborný pracovník DDI zabezpečený prevádzkovateľom DDI musí byť držiteľom inštruktorského oprávnenia podľa § 8 zákona č. 93/2005 o autoškolách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

(4) Vysokú kvalitu praktického výcviku žiakov na DDI a jeho komplexnosť zabezpečuje aktívna účasť príslušníka dopravnej polície a pracovníka Slovenského červeného kríža, ktorí sa podieľajú na praktickom výcviku žiakov.

Použité zdroje:

1. Zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
2. Vyhláška č. 9/2009 Z. z. ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
3. Vzdelávací štandard s exemplifikačnými úlohami z pracovného vyučovania na 1. stupni základnej školy (Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky ako vzdelávací štandard s exemplifikačnými úlohami z pracovného vyučovania na I. stupni základnej školy, dňa 28.8.2002 č.2112/2002 – 4 s platnosťou od 1. septembra 2002.)
4. Učebné osnovy Prvouky pre 1. stupeň základnej školy (Schválené dňa 18. mája 1995 pod číslom 157/95-211 ako učebné osnovy pre 1. – 4. ročník základných škôl.) ([http://www.statpedu.sk/Pedagogicke dokumenty/Zakladne skoly/Osnovy/prvouka OU.doc](http://www.statpedu.sk/Pedagogicke_dokumenty/Zakladne_skoly/Osnovy/prvouka_OU.doc))
5. UČEBNÉ OSNOVY PRACOVNÉHO VYUČOVANIA PRE 1. STUPEŇ ZÁKLADNEJ ŠKOLY (Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 18. mája 1995 pod číslom 157/95-211 ako učebné osnovy pre 1. - 4. ročník základných škôl.) ([http://www.statpedu.sk/Pedagogicke dokumenty/Zakladne skoly/Osnovy/prac_vyuc1.st UO.doc](http://www.statpedu.sk/Pedagogicke_dokumenty/Zakladne_skoly/Osnovy/prac_vyuc1.st_UO.doc))
6. Učebné osnovy TECHNICKEJ VÝCHOVY pre 5. - 9. ročník základnej školy (Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 3. apríla 1997 rozhodnutím číslo 1640/97 – 151 s platnosťou od 1. septembra 1997) Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 3. apríla 1997 rozhodnutím číslo 1640/97 – 151 s platnosťou od 1. septembra 1997 ([http://www.statpedu.sk/Pedagogicke dokumenty/Zakladne skoly/Osnovy/TECH V.doc](http://www.statpedu.sk/Pedagogicke_dokumenty/Zakladne_skoly/Osnovy/TECH_V.doc))
7. Obsah a metódy výchovnej práce na dopravnom ihrisku. Publikácia bola vydaná pri príležitosti 20. výročia založenia Detského dopravného ihriska na Tomášikovej ulici. 50 v Bratislave. Vydavateľ:: Centrum dopravnej výchovy Bratislava 1994.
8. Tématický plán dopravní výchovy pro žáky 4. tříd základních škol. Vydalo Ministerstvo dopravy ČR – BESIP – 2003